

ihalenin iptali ve geçici teminatın gelir kaydedilmesi nedeniyle uğradığı zararlardan * tarihi itibarıyla haberdar olduğu, bu tarihten itibaren zararlarının tazminine karar verilmesi istemiyle dava açma süresi içerisinde (60 gün) doğrudan veya 2577 sayılı Kanun'un 11. maddesinde öngörülen süreç işletildikten sonra dava açılması gerekir

Danıştay 13. Daire Başkanlığı
2022/4819 K.

2022/4459 E. ,

“İçtihat Metni”

T.C.

D A N I Ş T A Y

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No:2022/4459

Karar No:2022/4819

TEMYİZ EDEN (DAVACI) : ... İnşaat Limited Şirketi

VEKİLİ : Av. ...

KARŞI TARAF (DAVALI) : ... Başkanlığı

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU :... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava **Dairesi**'nin ... tarih ve E:... , K:... sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nca ... tarihinde gerçekleştirilen ... ihale kayıt numaralı "Hatay Merkez 750 Yataklı Devlet Hastanesi ile Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İnşaatı İşi" ihalesi üzerinde bırakılan davacı şirket tarafından, söz konusu ihalenin iptal edilmesi nedeniyle geçici teminat bedelinin iadesi ve meydana gelen zararın tazmini istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin ... tarih ve ... sayılı işlemin iptali ile gelir kaydedilen geçici teminatın yasal faiziyle birlikte iadesine ve uğradığı zararların tazminine karar verilmesi istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesi'nce verilen ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararda; davaya konu ihalenin davacı şirket üzerinde bırakıldığı, sözleşmenin imzalanması aşamasında davacı şirketin %50'den fazla hissesine sahip ortağı ...'nin ihalelerden yasaklı olduğunun anlaşılması üzerine 10/01/2012 tarihli işlemle ihalenin iptaline ve geçici teminat mektubunun gelir kaydedilmesine karar verildiği, söz konusu kararın 17/01/2012 tarihinde davacı şirkete EKAP üzerinden tebliğ edildiği, davacı şirketin 13/01/2012 tarihinde geçici teminat bedelini ödediğinin görüldüğü;

Uyuşmazlığın, davaya konu ihalenin iptaline ve geçici teminat mektubunun gelir kaydedilmesine ilişkin 10.01.2012 tarihli işlemin icrasından kaynaklandığı, anılan işleme karşı davacı şirket tarafından herhangi bir dava açılmadığı, davacı şirketin ihalenin iptali ve geçici teminat mektubunun gelir kaydedilmesi nedeniyle uğramış olduğu zararları en geç ihalenin iptaline ilişkin kararın EKAP üzerinden kendilerine tebliğ edildiği 17/01/2012 tarihi itibarıyla bildiğinin

kabulünün gerektiği, bu haliyle 17/01/2012 tarihinden itibaren 60 gün içerisinde doğrudan veya 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 11. maddesinde öngörülen süreç işletilerek dava açılması gerekirken, bu süreler geçtikten çok sonra 16/06/2021 tarihinde davalı idareye yapılan başvurunun ... tarih ve ... sayılı işlemle reddi üzerine 13/09/2021 tarihinde açılan işbu davanın süre aşımı nedeniyle esasının incelenmesinin mümkün olmadığı sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle davanın süre aşımı nedeniyle reddine karar verilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi kararının özeti: ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava **Dairesi**'nce; istinaf başvurusuna konu İdare Mahkemesi kararının usul ve hukuka uygun olduğu ve davacı tarafından ileri sürülen iddiaların söz konusu kararın kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediği belirtilerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesinin 3. fıkrası uyarınca istinaf başvurusunun reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davacı tarafından, üzerinde bırakılan davaya konu ihalenin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 11. maddesi uyarınca ... tarih ve ... sayılı işlemle iptaline karar verildiği, anılan kararın tebliğ edilmediği, geçici teminat mektubunun nakde çevrilerek gelir kaydedilmemesi için geçici teminat mektubu bedeli tutarındaki nakit parayı 13/01/2012 tarihinde davalı idarenin hesabına yatırdığı ve bu tarihte henüz ihalenin iptaline karar verilmemiş olduğu, tebliğ edilmeyen bir kararın bilinmesinin ve öngörülmesinin beklenmesinin hukukî güvenlik ilkesine aykırı olduğu, ihale tarihi itibarıyla hakkında herhangi bir yasaklama kararının bulunmadığı, nitekim ihale sürecinin başında yapılan yasaklama sorgusunda da herhangi bir yasaklama kararı tespit edilmediği, sözleşmeye davet edildikten sonra yapılan yasaklama sorgusunun usûlsüz olduğu, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun **13.** maddesine göre zararın tazmini amacıyla 1 ve 5 yıllık süreler içerisinde dava açılabileceği, devam eden bir zarar var ise zamanaşımı süresinin

işlemeyeceği, ihalenin iptali nedeniyle uğradığı zararın artarak devam ettiği, 1 ve 5 yıllık süreler içerisinde idareye başvurduktan sonra açılacak davada 60 günlük dava açma süresinin hukukî niteliğinin doktrinde tartışmalı olduğu ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davalı idare tarafından, Başkanlık makamının ... tarih ve ... sayılı oluru ile davaya konu ihalenin iptaline, geçici teminat mektubunun gelir kaydedilmesine, davacı şirket ve bu şirketin yarısından fazla hissesine sahip olan ortağı ... hakkında yasaklama işlemlerinin başlatılmasına karar verildiği, anılan kararın 17/01/2012 tarihli yazı ile bütün isteklilere ve davacı şirkete bildirildiği, gelir kaydedilen teminat mektubunun nakde çevrilmesi işlemlerinin başlatılması üzerine davacı tarafından geçici teminat mektubu bedelinin 13/01/2012 tarihinde idarelerine nakit olarak rızaen ödendiği ve teminat mektubunun davacı şirkete iade edildiği, yasaklama kararının 10/02/2012 tarih ve 28200 sayılı Resmî Gazete’de yayımlandığı, bu işlemlerden yaklaşık olarak 10 (on) yıl sonra davacı şirketin 16/06/2021 tarihli dilekçe ile davaya konu ihalenin iptali nedeniyle geçici teminat bedelinin iadesi ve zararlarının giderilmesi talebiyle idarelerine başvurduğu, başvurunun reddine ilişkin ... tarih ve ... sayılı yazı üzerine işbu davanın açıldığı, işbu davanın 2577 sayılı Kanun’un 7., 11. ve 12. maddeleri uyarınca süresinde olmadığı, zira davacı şirketin geçici teminatın gelir kaydedilmesine ilişkin karardan 13/01/2012 tarihi itibarıyla haberdar olduğu hâlde söz konusu işleme karşı süresi içerisinde ne şikâyet ve itirazın şikâyet başvuru yollarına başvurduğu ne de dava açma süresi içerisinde dava açtığı, 16/06/2021 tarihinde yapılan başvurunun dava açma süresini canlandırmayacağı, Danıştay’ın yerleşik içtihatlarının da bu yönde olduğu, davacı şirketin geçici teminat mektubu bedelini nakit olarak idarelerine yatırmaması, yasaklılık kararının 10/02/2012 tarihinde yayımlanması nedeniyle idarelerinin yaptığı işlemlerden bizzat haberinin olduğunun kabulü gerektiği, ayrıca davacının uyuşmazlığın esasına ilişkin

teyviz iddialarının da haksız ve hukukî dayanaktan yoksun olduğu, söz konusu işlemlerin ilgili mevzuata uygun olarak gerçekleştirildiği belirtilerek istemin reddi gerektiği savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'IN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin reddi ile usul ve yasaya uygun olan Bölge İdare Mahkemesi kararının gerekçeli onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü **Dairesi**'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE :

MADDİ OLAY :

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nca ... tarihinde gerçekleştirilen ... ihale kayıt numaralı "Hatay Merkez 750 Yataklı Devlet Hastanesi ile Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İnşaatı İşi" ihalesi davacı şirket üzerinde bırakılmış, davacı şirket sözleşme imzalamaya davet edilmiş, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 42. maddesi ve Kamu İhale Genel Tebliği'nin 28.3. maddesi uyarınca sözleşme imzalama aşamasında hem davacı şirket hakkında hem de şirketin yarısından fazla hissesine sahip ortağı hakkında ihalelerden yasaklılık teyit sorgulaması yapılmıştır.

EKAP üzerinden yapılan sorgulamada davacı şirketin yarısından fazla hisseye sahip ortağı olan ... hakkında kamu davası açıldığından bahisle verilen yasaklama kararı olduğunun tespit edilmesi üzerine ... tarih ve ... sayılı işlemle ihale kararı ve ihale iptal edilerek geçici teminat mektubunun gelir kaydedilmesine ve davacı şirket ve şirkette %50'den fazla hisseye sahip ortağı hakkında yasaklama işlemlerinin başlatılmasına karar verilmiştir.

Davacı şirket, 16/06/2021 tarihli dilekçe ile davaya konu ihalenin iptali nedeniyle geçici teminat bedelinin iadesi ve zararlarının giderilmesi talebiyle davalı idareye başvurmuş, başvurunun ... tarih ve ... sayılı yazı ile reddi üzerine bakılan

dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun dava açma süresini düzenleyen 7. maddesinin birinci fıkrasında, dava açma süresinin, özel kanunlarında ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştay'da ve idare mahkemelerinde altmış gün olduğu, ikinci fıkrasının (a) bendinde bu sürenin idari uyuşmazlıklarda yazılı bildirim yapıldığı tarihi izleyen günden başlayacağı kurala bağlanmıştır.

2577 sayılı Kanun'un davaya konu uyuşmazlığın kaynaklandığı tarihte yürürlükte bulunan hâliyle "Üst makamlara başvurma" başlıklı 11. maddesinde, "(1) İlgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur. (2) Altmış gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır. (3) İsteğin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması hâlinde dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve başvurma tarihine kadar geçmiş süre de hesaba katılır."; "İptal ve tam yargı davaları" başlıklı 12. maddesinde, "İlgililer haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştaya ve idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu husustaki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verilecek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler. Bu halde de ilgililerin 11 nci madde uyarınca idareye başvurma hakları saklıdır." kurallarına yer verilmiştir.

2577 sayılı Kanun'un "Dilekçeler üzerine ilk inceleme" başlıklı 14. maddesinin üçüncü fıkrasının (e) bendinde, dava dilekçesinin, süre aşımı yönünden inceleneceği, altıncı fıkrasında, süre aşımı hususunun davanın her safhasında

dikkate alınacağı; "İlk inceleme üzerine verilecek karar" başlıklı 15. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, süre aşımı bulunan hâllerde davanın reddedileceği düzenlenmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Aktarılan kuralların değerlendirilmesinden, özel kanunlarında aksine bir hüküm bulunmadıkça, idarî işlemlerde dava açma süresinin yazılı bildirim yapıldığı tarihi izleyen günden başlayacağı, ilgililer tarafından idari dava açılmadan önce dava açma süresi içerisinde idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması istemiyle idareye başvuru yapılabileceği, bir idarî işlem dolayısıyla hakları ihlâl edilen ilgililerin dört farklı yolla tam yargı (tazminat) davası açabilecekleri öngörülerek kişilere seçimlik hak tanındığı, ilgililerin, haklarını ihlâl eden bir idarî işlem dolayısıyla Danıştay'a ve idare ve vergi mahkemelerine, (i) doğrudan doğruya tam yargı davası açmak, (ii) iptal ve tam yargı davalarını birlikte açmak, (iii) ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu husustaki kararın veya kanun yollarına başvurulması hâlinde verilecek kararın tebliği üzerine tam yargı davası açmak ve (iv) bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açmak imkânına sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Düzenleyici işlemler dışında kalan bireysel nitelikteki idarî işlemlerin iptali istemiyle açılan davalarda, dava açma sürelerinin hesabında idarî işlemin ilgisine tebliğ edildiği tarihin esas alınması gerekmektedir; işlemin ilgisine tebliğ edilmediği hâllerde veya idarece tesis edilen işlemin doğrudan tarafı olmayan ve bu nedenle kendisine yazılı bildirim yapılması zorunluluğu bulunmayan kişilerin açacakları davalarda, bu kişilerin idarî işlemi öğrenme tarihinin belirlenebildiği durumlarda, yazılı bildirim tarihi yerine geçmek üzere öğrenme tarihinin esas alınması gerektiği Danıştay içtihatlarıyla kabul edilmektedir. Ancak, bu istisnai durumun kabulü ile bilgi edinmenin dava açma süresine başlangıç alınması da, idarî işlemin niteliği ve doğurduğu

hukukî sonuç itibarıyla bütün unsurlarıyla davacılar tarafından öğrenildiğinin kanıtlanması şartına bağlı olup, yazılı bildirim mevcut olmadığı hâllerde bu şartın hangi tarih itibarıyla gerçekleştiğinin açılan idarî davada idarî yargı merciince değerlendirilerek karara bağlanması gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, ... tarih ve ... sayılı işlemle davaya konu ihale iptal edilerek geçici teminat mektubunun gelir kaydedilmesine karar verildiği, anılan işlemi davacıya tebliğ etmek üzere ... tarih ve ... sayılı yazının hazırlandığı ancak bu yazının davacı şirkete hangi tarihte tebliğ edildiğinin belli olmadığı, davalı idare tarafından ... tarih ve ... sayılı yazı ile ilgili bankadan 2.310.000,00-TL tutarındaki geçici teminat mektubunun nakde dönüştürülerek idareleri hesabına aktarılmasının talep edildiği, davacı şirketin ise 13/01/2012 tarihinde söz konusu tutardaki nakit parayı davalı idare hesabına yatırdığı, bunun üzerine davalı idarenin ... tarih ve ... sayılı yazı ile ilgili bankadan geçici teminat bedelinin davacı şirket tarafından nakden idareleri hesabına yatırılması nedeniyle geçici teminat mektubunun nakde dönüştürülerek idareleri hesabına aktarılmasına ilişkin talimatlarının iptal edilmesi ve söz konusu geçici teminat mektubunun idareleri nezdinde herhangi bir geçerliliğinin kalmadığı hususunda gereğinin yapılmasını talep ettiği, davacı şirket tarafından ihalenin iptali ve geçici teminatın gelir kaydedilmesi işlemine (... tarih ve ... sayılı işlem) karşı 16/06/2021 tarihine kadar 2577 sayılı Kanun'un 11. maddesi kapsamında davalı idareye herhangi bir başvuru yapılmadığı, dava açılmadığı görülmektedir.

Uyuşmazlığın "Hatay Merkez 750 Yataklı Devlet Hastanesi ile Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İnşaatı İşi" ihalesinin iptali ve geçici teminatın gelir kaydedilmesine ilişkin ... tarih ve ... sayılı işlemde kaynaklandığı anlaşılmış olup anılan işlemin davacı şirkete tebliğ edilip edilmediği, edilmiş ise hangi tarihte tebliğ edildiği hususunda tereddüt olmakla birlikte davacının ihalenin iptali ve geçici teminatın gelir kaydedilmesine ilişkin ... tarih ve ... sayılı işlemde en geç

geçici teminat mektubunun nakde dönüştürülmesini engellemek için geçici teminat mektubu tutarındaki 2.310.000,00-TL'yi idare hesabına nakit olarak yatırdığı 13/01/2012 tarihinde bütün unsurlarıyla haberdar olduğunun kabulü gerekmektedir. Bu itibarla, davacı şirketin ihalenin iptali ve geçici teminatın gelir kaydedilmesi nedeniyle uğradığı zararlardan 13/01/2012 tarihi itibarıyla haberdar olduğu, bu tarihten itibaren zararlarının tazminine karar verilmesi istemiyle dava açma süresi içerisinde (60 gün) doğrudan veya 2577 sayılı Kanun'un 11. maddesinde öngörülen süreç işletildikten sonra dava açılması gerekirken, bu süre geçirildikten sonra 13/09/2021 tarihinde açılan davanın süre aşımı yönünden reddine yönelik Mahkeme kararına yönelik istinaf başvurusunun reddine ilişkin Bölge İdare Mahkemesi kararında sonucu itibarıyla hukukî isabetsizlik bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının temyiz isteminin reddine,
2. Davanın süre aşımı nedeniyle reddine ilişkin İdare Mahkemesi kararına yönelik olarak yapılan istinaf başvurusunun reddi yolundaki temyize konu ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava **Dairesi**'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının yukarıda belirtilen GEREKÇEYLE ONANMASINA,
3. Temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına,
4. Posta giderleri avansından artan tutarın davacıya iadesine,
5. 2577 sayılı Kanun'un 50. maddesi uyarınca, bu onama kararının taraflara tebliğini ve bir örneğinin de ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava **Dairesi**'ne gönderilmesini teminen dosyanın ... İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine, 15/12/2022 tarihinde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.